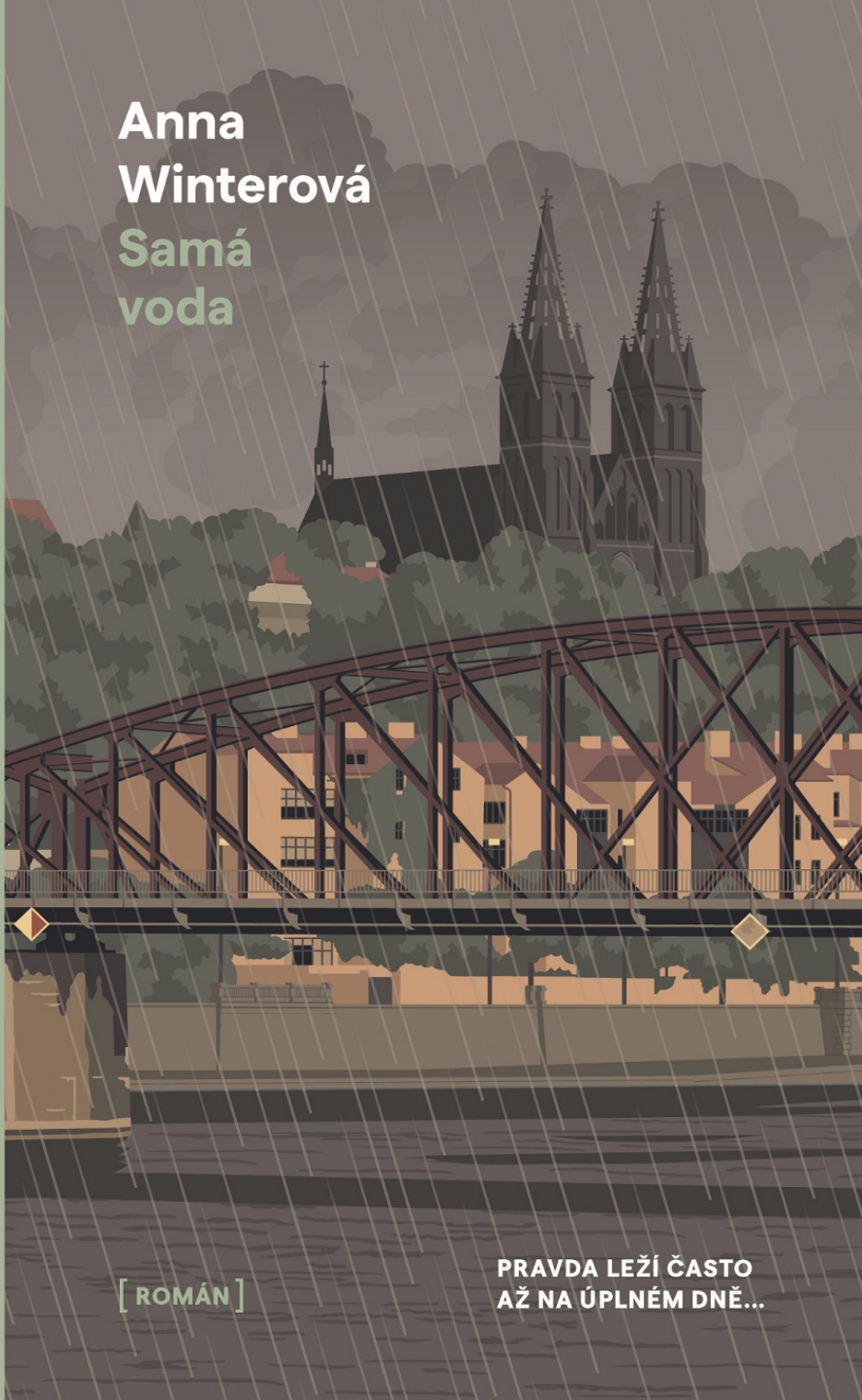

Anna Winterová

Samá voda

[ROMÁN]

PRAVDA LEŽÍ ČASTO AŽ NA ÚPLNÉM DNĚ...

Samá voda

Knihy Anny Winterové
v nakladatelství MYSTERY PRESS

Kdysi tady hořel oheň
Samá voda

Samá voda
Anna Winterová

Mystery Press
2026

Všechny osoby románu jsou vymyšlené a za jejich jednání autor neodpovídá. Právě tak i místa, kde se děj odehrává, a rekvizity v ději nepostradatelné jsou jen stylizovanými obrazy míst a věcí skutečných.

Tato kniha ani žádná její část nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Anna Winterová, 2026
Cover Illustration © Jan Šrámek, 2026
Book Design © Veronika Kopečková, 2026
Czech Edition © Mystery Press, Praha 2026

ISBN 978-80-7707-331-8 (pdf)

1. kapitola
Pozvánka na svatbu

Kristýno.

Vznášela jsem se v černé vodě, nikde nic. Polekaně jsem sebou zamrskala, ale špatně se mi hýbalo a pokusy o plavání nikam nevedly. Rozhlédla jsem se. Dno nikde, hladina nikde, tma jako v pytli. Jen v dálce pár rozmazaných skvrn.

A pak mi došlo, že spím. Že je to další noční můra, ve které jsem lapená jako rybička v síti. A že vím přesně, co bude dál, protože tohle už jsem zažila.

Kristýno!

Světlé skvrny se pohnuly směrem ke mně a slily se do obrazu obří medúzy. Neměla oči, ale přesto jsem cítila, jak se na mě dívá. Musím jí uplavat, musím se zachránit! Znovu jsem se pokusila pohnout, ale povedlo se mi jen chabě sebou zamlít na místě. Začala jsem cítit, jak mi dochází kyslík.

Jaké je řešení hádanky? zeptala se obluda.

„Pomoc!“ zaječela jsem – a to jsem neměla dělat. Do úst a do nosu se mi nahrnula voda, cítila jsem, jak mě trhá zevnitř, dusí mě a hrozí mě každou chvíli utopit. Cítila jsem, věděla jsem, že se můžu zachránit, když na medúzinu otázku odpovím správně, jenomže já správnou odpověď neznala. A co hůř, neznala jsem ani samotnou otázku.

Jaké je řešení?

Nevím, zabublala jsem z posledních sil.

Medúza jen zakroutila chapadly a začala se pomalu vytrácet do černoty kolem. Když už byla skoro pryč, zarezonovala mi v hlavě její poslední slova.

Samá voda.

Pak se mi zatmělo před očima a já věděla, že umírám.

—

Naštěstí vzápětí zazvonil budík.

V pokoji bylo horko k zalknutí. Jistě, došlo mi, včera zas přestal fungovat radiátor a já musela vytáhnout přímotop. Proč jsem ho ale před spaním nevypnula? Malátně jsem se pokusila vyškrábat na nohy a s bouchnutím přitom shodila téměř prázdnou láhev od vína. Aha, tak proto. Vždyť jsem ji vyžahla celou sama. A pak ještě dojela zbytek té z předvčerejška.

Z převrácené láhve začalo nebezpečně kapat směrem k otevřenému notebooku. Rychle jsem ji zvedla, loužičku utřela a po milionté zalitovala, že nemám opravdovou postel a už deset let spím jen na molitanu na zemi. Mělo jít o provizorní řešení, než si pokoj zařídím pořádně, na to jsem si ale nikdy našetřit nezvládla. Jediné, na co jsem se vzmohla, byla skříň, psací stůl a kancelářská židle, nepočítám-li mrakodrapy knih a xeroxů v komíncích u zdi. Můj plat stačil sotva na to, abych zaplatila nájem a občas si koupila víno, knížku nebo vlnu na pletení.

Otevřela jsem okno a pustila dovnitř kapky pražského deště, čoud z aut a aroma počůraných nároží. Chlad zvenčí mě zastudil na tváři a já si uvědomila, že ji mám celou vlhkou od slz. Kdo ví, kde se tam vzaly – snad je způsobila noční můra,

snad včerejšek strávený zíráním do obrazovky. Zatracený článek! Seděla jsem nad ním do půl jedenácté do večera, než mi konečně ruply nervy a přešla jsem na romantický film a levné červené. Spát jsem šla v půl třetí ráno.

Další den strávený o samotě s počítačem – a stejně jsem vyplodila jenom stránku a půl. Po břiše mi přejela studená ploutev strachu. Nikoho nezajímalo, že psát v angličtině je pro mě utrpení, měřítka excelentní vědy byla neúprosná. Bez zahraničních článků tu práci můžu rovnou zabalit. A bylo celkem jedno, že pracuju na lokálních tématech, která jsou pro svět nezajímavá – prostě musím publikovat v zahraničí, jinak jsem jen podřadný vědec, kterému nedají ani docenturu.

Dopotácela jsem se ke dveřím, tiše, abych neprobudila ostatní. Jakmile jsem se však octla v předsíni, ukázalo se, že ještě vůbec nešli spát. Dveře od Štěpánova pokoje byly otevřené a i tam to vypadalo na párty – jen místo láhve s vínem se na podlaze válely tři prázdné litrovky od piva a čtyři pytlíky od chipsů. Na monitoru ještě běžela počítačová hra a pod průhledným systémovým oknem se šklebila zombie s černými kruhy pod očima. Když jsem konečně došla do koupelny a podívala se na sebe do zrcadla, s leknutím jsem si uvědomila, že se té obludě dost podobám: zcuchané tmavé vlasy, zašedlá pleť, neodlíčené stíny rozmazané po tváři… A počínající vrásky, které křičely do světa, že mi před pár měsíci bylo šestatřicet.

Dala jsem se do pořádku, jak nejlíp jsem dovedla, a šla si uvařit kafe.

Seděli v kuchyni. Štěpán srkal z kouřícího hrnku, a když se ke mně otočil, vymáchal si v něm konečky dlouhých vlasů. Měl na sobě upatlané tričko s nápisem game over, pod jehož spodním lemem vykukovaly vytahané trenýrky. Dana se rozvalovala na židli v módní teplákové soupravě a špičkami prstů se škubala v krátkých platinových vlasech.

„Měli jste náročnou noc, koukám," zachraptěla jsem. „Ještě ve dvě jsem vás slyšela, jak na sebe pokřikujete. Co jste pařili? Nějakou onlajnovku?"

Štěpán na mě upřel kamenný výraz.

„Sama seš onlajnovka," odsekl. „Večer přišel mail od bytný, že nám od ledna zase zvedne nájem. Pět tisíc měsíčně navíc."

„To si děláš srandu," vydechla jsem.

„To si nedělá a je to v hajzlu," odpověděla mi místo něho Dana. „Pro mě to bylo na hraně už teď – spoustu článků teď píše umělá inteligence a novinář na volný noze to má zatraceně těžký. Tohle ještě nějak zvládnu, ale jestli tu částku vyšroubujou i za rok, tak už ji neuplatím."

„Tak se holt odstěhujem," pokrčila jsem rameny.

„Ty si to představuješ jak Hurvínek válku," houkl Štěpán a třískl hrnkem o linku. „Co myslíš, že jsme udělali, jakmile jsme se to dozvěděli? Sedli jsme si ke kompu a čtyři hodiny se hrabali v nabídce realitek. Jasně, najdeš spoustu levnějších bytů, ale všechny jsou v řiti za Prahou – autobus tam jezdí jednou za uherák a co ušetříš na nájmu, vyházíš za dopravu. Což o to, mně je to jedno, já jsem většinu času na homeofficu. Ale zvlášť Dana je věčně pryč a fakt nevím, jestli zrovna vy dvě chcete trávit tři hodiny denně dojížděním."

Povzdechla jsem si a mlčky si zalila kafe.

„Měl jsem si vzít hypotéku, dokud byl čas," ucedil. „Jenže já debil chtěl cestovat. Tibet, Himaláje, Ganga – žádný starosti, širý obzory, volnej jako pták! A stejně jsem se nikdy nikam nevykopal. No tak teď už tu Indii neuvidím. Místo toho budu od rána do večera třískat do kláves a cedit krev, aby mě nevykopli z týhle starý plesnivý díry. Prachy žádný, budoucnost žádná."

Zvedla jsem zrak a potkala se s Daninýma nevyzpytatelnýma očima. S námahou jsem poskládala tvář do optimistického výrazu.

„Není přece všem dnům konec," pokusila jsem se ho uchlácholit. „Jako ajťák nevyděláváš tak špatně – nájem dáme dohromady, i na Indii ušetříš. Vždyť nikam nechodíš, skoro nic nekupuješ. Jediný, za co utrácíš, jsou počítačový hry a pivo."

„Jediný, za co utrácím, je tenhle debilní kvartýr!" vyjel na mě. „Nezapomeň, že platím o polovinu víc než vy dvě. Dobře, mám taky o dost větší plat, ale bůh ví, jak dlouho mi ještě vydrží – šéf už naznačoval, že firma zavádí umělou inteligenci a bude se ve velkým propouštět. Copak jsem do prdele robot? Koho to baví, takhle žít? A nejhorší je, že i kdybych na ten východ fakt odjel, jakmile se vrátím, stejně budu do smrti připoutanej řetězem ke kompu. Já tady marním svůj život, Kristýno, a strašně mě to deptá. Tak si laskavě nech ty kecy."

Odrázoval do svého pokoje a zabouchl za sebou dveře. Dana se ušklíbla.

„Tos nemohla držet zobák?" řekla.

„Vždyť jsem neřekla nic špatnýho," ohradila jsem se. „Copak je moje vina, že máme smlouvu na dobu určitou a že jde nájem rok od roku víc a víc nahoru?"

„Abys rozuměla, Štěpán o tom mlel půl večera," opáčila Dana. „Mám dojem, že sbírá odvahu nám říct, že odteďka pojedem fifty fifty. Dalo mi zatraceně moc práce ho uklidnit a pak s ním do rána pařit, aby přišel na jiný myšlenky. Kristýno, kurva, já ty prachy nemám," zasyčela. „Jestli bude Štěpán trvat na tom, abysme platili všichni stejně, nezbyde mi než seknout s psaním. A přitom ten průlom přijde, prostě musí! Stačí jedna pořádná story, na který se trochu zviditelním, a určitě se úvazek najde. Tak mi koukej pomoct a neházej mi klacky pod nohy."

Naklonila se jako býk před útokem a z očí jí sršelo.

„Štěpán musí na tu pitomou Indii *zapomenout*."

„Není to trochu brutální?“ zapochybovala jsem.

„Jasně že je,“ uchechtla se hlasem ostrým jak hořčice. „Vítej v reálným světě, princezno.“

—

O půl hodiny později měl ten reálný svět podobu narvaného vagónu metra.

Po nepříjemném ranním rozhovoru jsem chtěla na chvíli na všechno zapomenout a ponořit se do svého nejoblíbenějšího relaxu, kterým byly milostné příběhy. Nikdo nechápal, proč jsem si je tak oblíbila – ani rodina, ani Štěpán, ani Dana. Jejich argumenty v zásadě běžely buď po linii „jako intelektuálka máš číst jen vysokou literaturu ověnčenou cenami“ (máma), nebo na vlně „jak se můžeš takhle utápět v patriarchální propagandě nereálnejch vztahů a kýčovitýho sexu“ (Dana). Zkoušela jsem jim vysvětlit, že četba náročných textů je součást mojí práce, takže během volna chci odpočívat u něčeho hezkého, jednoduchého a uklidňujícího. A že už si dávno o vztazích nedělám absolutně žádné iluze, bez ohledu na to, kolik literárních i filmových happyendů týdně zkonzumuju. Ale ne, záliba v romancích zjevně představovala něco, za co je třeba se ve slušné společnosti stydět. I teď jsem v jednu chvíli vzhlédla od románu a střetla se s opovržlivým pohledem starší dámy, která seděla naproti mně. Hned zrak vychovaně odvrátila, ale pocit, že mě odsuzují i náhodní kolemjdoucí, zůstal. Otráveně jsem knížku zaklapla. Dobře mi tak, pomyslela jsem si. Zase jsem zapomněla, že mám tyhle věci číst jen za zavřenými dveřmi.

Z úvah mě vytrhlo zabzučení mobilu.

Vrazila jsem knihu do tašky a sáhla po telefonu, aplikace hlásila nový e-mail. *Poeticka spravedlnost*, stálo v předmětu.

tak je to tady, doslo na nej. a dojde i na tebe, ty svine! tvoje jizda zadarmo prave konci.

—

Cože?

Úplně zmatená jsem zírala na text zprávy. Co to mělo proboha znamenat? Odesílatele jsem neznala, byla to jen změť písmen a čísel zaregistrovaná u velkého amerického poštovního serveru. Zkusila jsem hodit mail do vyhledavače, ale podle očekávání jsem nenašla nic. Jen AI mi úslužně napovídala, co že jsem mohla mít ve skutečnosti na mysli.

V tu chvíli začala souprava brzdit před stanicí, kde jsem vystupovala. Vrátila jsem tedy mobil zpátky do tašky a urychleně se sbalila k odchodu.

Nějaký blázen, pomyslela jsem si, zatímco mě ranní dav nesl vestibulem metra.

—

Došla jsem na fakultu, vyzvedla klíče na vrátnici a spěchala do kabinetu odložit si věci. Nestihla jsem ale dojít ani ke dveřím a začal mi vyzvánět mobil. *Brácha*. Panebože, to snad ne! Ještě není ani poledne, a už je jasné, že tohle bude den blbec.

„Ano," ohlásila jsem se.

„Hurá, sláva, zvedla mi to," ozvalo se na druhém konci. „Taková čest! Můžeš mluvit, nebo přednášíš o Marxovi stádu dredatejch sluníčkářů?"

„Kdybych učila, tak ti to samozřejmě nezvednu," opáčila jsem. „Potřebuješ něco? Hrozně spěchám."

„No jasně, paní doktorka spěchá," zapitvořil se. „Neboj, nebudu tě zdržovat – jsem nadšen, ó učená, že sis vyhradila minutku na tak přízemní věc, jako je rodina. Volám kvůli úplně bezvýznamný blbosti, která osobnosti, jako seš ty, jenom zdržuje. Požádal jsem Kláru o ruku. Budeme se brát."

„Gratuluju," řekla jsem automaticky a přiměla zkamenělé prsty, aby trefily klíčem do zámku. Vydýchané přítmí kabinetu připomínalo podmořskou krajinu, v níž se namísto korálového útesu rýsovala prošoupaná pohovka. Klesla jsem na ni, jak jsem byla, v mokrém kabátě a se šálou přes ramena. Těžký batoh žuchl na zem.

„Dík," ucedil. „Já samozřejmě vím, že něco tak staromódního jako manželství naše feministka neschvaluje. Ale já jsem holt taky staromódní, úplnej dinosaurus. Můžeš se stavit doma? Potřeboval bych se pobavit o tom, jak si to představuju. A chci, abys byla u toho."

„To by neměl bejt problém," odkašlala jsem si a zalovila v batohu po diáři. „Kdy se ti to hodí? Tenhle tejden jsem celkem flexibilní."

„Dneska v pět? Táta říkal, že když budeš souhlasit, je to pro něj ideální."

„To ses trefil do jedinýho večera, kdy to nejde," zavrtěla jsem hlavou. „Co čtvrtek?"

„To nám doopravdy nevyjdeš vstříc ani v takovýhle věci?" prskl. „Fakt klasika. Kdybych měl docenturu z dějin Tramtárie, to by ses hnala hned, ale jsem jenom tvůj brácha, takže smolík."

„Ivoši, prosím tě," povzdechla jsem si. „Dobře víš, že v pondělí odpoledne mám Křížův seminář. Chodím na něj už přes deset let a pak jdu vždycky s Křížem na čaj. Říkala jsem ti to milionkrát, ale nedá se nic dělat, tak teda po milion prvý: pondělky nemůžu, tečka. Můžu ale kterejkoli jinej večer, tak se nerozčiluj a vyber si."

„Hezky to na mě zkoušíš, ségra," ucedil, „ale jestli myslíš, že nevím, že Kříž zaklepal o víkendu bačkorama, dost mě podceňuješ. Žádnej seminář nemáš. Jenom hledáš důvody, abys nechala všechno na mámě a sama se válela po kavárnách."

Ani nevím, jak jsem se ocitla zpátky ve vzpřímeném sedu.

„Cože? Kříž umřel?" zachraptěla jsem do telefonu.

„Nedělej, že to nevíš," uchechtl se.

„To teda nevím," zadrmolila jsem. „Jak ses to dozvěděl?"

„Vypadlo to na mě na netu – Josef Kříž, profesor filosofie. A netvrď mi, že to není ten tvůj. Kolik je asi v tomhle státě filosofů Křížů."

„Proboha, Ivoši," přerušila jsem ho. „Co se mu stalo?"

„Co já vím? Psali jenom, že to má za sebou," zavrčel a téměř jsem cítila, jak obrátil oči v sloup. „Nenapadlo mě, žes to nevěděla. Tak jak, můžu s tebou dneska počítat?"

„Cože," zakoktala jsem. „Asi jo – nebo ne? Nechme to prosím tě na příští tejden. Já teď fakt nevím."

„No jasně," odsekl – a sarkasmus byl zpátky v plné zbroji. „Fakt využiješ každý záminky vybodnout se na rodinu. Odpoledne máš volný, klidně můžeš dorazit. Ale copak by ctěná paní doktorka sestoupila z výšin mezi prostej lid?"

„Ivoši," zablekotala jsem, „vždyť je to úplně jedno, jestli se sejdeme dneska, nebo jindy. Promiň, ale já musím končit. Zavolám později."

„Jak chceš," ucedil. „Ale jestli nedorazíš, nestěžuj si, že se to domluví bez tebe."

Skoro jsem neslyšela, co říká – vnitřnostmi se mi šířilo tupé napětí. Típla jsem hovor, otevřela prohlížeč a ani nemusela nic hledat. Algoritmus dobře věděl, že mě zajímá věda a vysoké školství, takže mi tu zprávu nabídl obratem.

ZEMŘEL FILOSOF JOSEF KŘÍŽ

Chvíli jsem zírala na titulek a vpíjela se do strnulého úsměvu na fotografii pod ním. Bylo mi jako po nehodě. Ještě nic necítíte, ale už víte, že jste na kaši – a že za chvilku udeří vlna strašné bolesti.

Klikla jsem na odkaz, ale text se mi rozmlžil před očima, takže jsem vnímala jen útržky.

…filosof a spisovatel, dlouholetý veřejný intelektuál a oblíbený vysokoškolský pedagog. Nečekaně skonal ve své pracovně v pátek 29. října ve věku pětašedesáti let. Za studií byl aktivní v samizdatu a stýkal se s disidenty, po revoluci vybudoval v republice studia západního esoterismu a odchoval mnoho špičkových expertů. Jeho smrtí česká kultura ztrácí…

A pak konečně udeřila tsunami smutku a já se do ní zřítila jak do temné vody plné chapadel.

Co ztratila česká kultura, je jedna věc. Já ale přišla o učitele, mentora a vzor, o přítele a druhého otce. O muže, bez něhož bych si na univerzitě ani neškrtla a který mě podporoval prakticky celý můj akademický život.

Sesula jsem se celým tělem na pohovku, oči spočinuly u místa, kde se potah páral do chatrných zbytků vláken. Ta látka mi matně připomněla Křížovo ošoupané sako. Bylo jeho součástí stejně jako šedé vlasy po ramena, krátký plnovous, pomačkaná kravata a manšestráky s vyboulenými koleny. Vybavila jsem si jeho extravagantní gestikulace, pach cigaret, inteligentní zelené oči, obrovské osobní kouzlo a neskutečné řečnické nadání, které z každé jeho přednášky

dělalo intenzivní zážitek. Byl pro mě symbolem moudrosti a vědění – a vlastně ztělesněním celé univerzity.

A teď byl pryč.

—

Následovala jedna z nejhorších přednášek mého života. Sice jsem se studentům dopředu omluvila, že mi zemřel někdo hodně blízký, ale stejně znepokojeně zírali, jak marně bojuju se slzami. Nakonec se zhruba v půlce hodiny váhavě přihlásila nejodvážnější studentka a zeptala se, jestli nechci za daných okolností jít radši domů. Že by to všichni pochopili. Vlna souhlasu, která se zvedla posluchárnou, mě přinutila si uvědomit, jak trapně jim za mě asi musí být. *Ubulená, hysterická krávo!* zařval mi v hlavě bratrův hlas. *Hlavně že se nosíš jako velká vědkyně, ale přitom ani nezvládneš dělat svoji práci.*

Koktavě jsem se rozloučila a utekla na záchod.

Původně jsem si chtěla jen opláchnout obličej, ale než jsem přeběhla chodbu, draly se mi z hrdla nekontrolovatelné vzlyky. Poslepu jsem vpadla do kabinky, dopadla na rozviklanou mísu a dala pláči volný průchod.

Co teď? Jak dlouho tu budu muset tvrdnout, než budu připravená vrátit se mezi lidi? Obličej, zkřivený do bolestného šklebu, vzdoroval veškeré snaze o zklidnění – nebylo v mých silách něco udělat, zvládla jsem si jen zakrýt dlaní ústa, abych ztlumila vzlyky. *Koukej se sakra ovládat*, znělo mi v uších, ale nedokázala jsem poslechnout. Stala jsem se vodopádem v lidské podobě.

Asi po půlhodině začal vřeštět telefon. Teď ne, chtělo se mi zakřičet, ale prst mezitím automaticky přejel zelenou ikonku.

Než jsem si vůbec uvědomila, že jsem hovor přijala, už zněl z reproduktoru Danin energický hlas.

„Haló, jsi tam?“

„Promiň,“ kníkla jsem. „Nemůžu mluvit. Probereme to doma, jo?“

„Ty bulíš?“ vychrlila. „Takže už to víš.“

„Jo,“ zachraptěla jsem a přetrpěla další nával divokého štkaní. „Já teď fakt nemůžu,“ bublala jsem, ale nejspíš mi nebylo rozumět. Dana do mého vzlykání zamumlala pár útěšných slov, ale bylo slyšet, že tak tak ovládá netrpělivost.

„Je pondělí, že jo,“ vypálila na mě. „Teď normálně učíš na malý fakultě a odpoledne jedeš na tu velkou. A protože už víš, že Kříž to má za sebou, chystáš se tam nejít. Jenomže kamarádko, ty si utřeš slzy a vyrazíš tam. Slyšíš mě, nebo už ses rozpustila?“

„Jsem tu,“ zachraptěla jsem, než mě sklátil další nával pláče.

„Fajn,“ odvětila Dana rázně. „Nevadí, nemluv, stačí, když budeš poslouchat. Kříže našli v pátek v kabinetu za divnejch okolností, katedra prej tutlá, co se přesně stalo. A vedení to chce udržet pod pokličkou. Nic takovýho! Potřebuju, abys tam šla a zjistila mi podrobnosti. Bylas Křížova pravá ruka, všechny tam znáš, máš úplně ideální pozici. Vytáhni to z nich.“

„Jakejch divnejch okolností,“ kníkla jsem přes slzy. „Kouřil dvacet denně, v posledních měsících strašně sípal a chraptěl. Určitě rakovina.“ A s tím slovem přišel další nával nezvladatelného pláče.

„Koukej se dát dohromady,“ štěkla na mě Dana. „Možná to byly cigára a možná taky ne. Prověř to. Teď je to zpráva na pár řádků, nuda, ale jestli je v tom špína, udělám si konečně jméno. Sama jsem na velkou fakultu roky nepáchla, se mnou se nikdo z vedení bavit nebude, zvlášť když řeknu, že

jsem novinářka. Ale ty seš insider! Vytáhni to z nich, rozumíš? Jsme v řiti, tak to neposer."

„Dano, neblbni," vykvíkla jsem nesrozumitelně. „To nedám. Teď bych měla přednášet a místo toho brečím na hajzlu."

„Tím líp," houkla na mě, „bude to autentický – Křížova milovaná žákyně v slzách, úplně vyřízená, emoční troska. Všechno ti vyklopí a ty to pak povíš mně. Mazej tam! Uvidíme se doma."

2. kapitola
Vyklízet

Pomalu jsem stoupala z vestibulu metra. Stále pršelo a červená světla aut ostře prorážela vlhkou mlhu nad Prahou. Ulice byla tak přecpaná lidmi, že bych sotva dokázala rozpažit – přesto jsem se nikdy předtím necítila tak sama.

Protlačila jsem se hloučky kuřáků před vstupem do budovy a prošla těžkými dveřmi dovnitř. Vůně, jíž byla velká fakulta nasáklá, mě na okamžik vrátila do doby, kdy jsem v devatenácti letech prvně vstoupila na vysokoškolskou půdu. Tehdy jsem si s sebou nesla obrovskou touhu po poznání – po porozumění člověku a jeho duševnímu světu i kulturám, které tvoří. V průběhu let se však nadšení postupně měnilo ve smutek a odcizení. A dnes se ta proměna nenávratně dovršila.

Josef Kříž byl pryč. A s ním i éra, kterou pomáhal stvořit.

Přestože jsem přišla s drobným zpožděním, posluchárna byla ještě zamčená. Za jiných okolností už by účastníci semináře netrpělivě podupávali nohama a dívali se na hodinky, dnes tu ale stálo jen několik zmatených tváří: dva doktorandi z jiných oborů, dva odborní asistenti, kteří se zabývali některým z aspektů dějin českého esoterismu, a několik Křížových fanoušků a příznivců. Všichni sem, stejně jako já, chodili dlouhé roky. Na většině byla patrná nervozita: jak to, že je tu tak málo lidí? Možná docent Kříž onemocněl?

Jakmile si mě všimli, objevila se na jejich tváři úleva. „Takže se to dneska koná," oslovila mě jedna doktorandka. „Už jsem si říkala, proč se pan docent neobjevil."

„Pan docent o víkendu zemřel," řekla jsem tiše. Všichni zvedli polekaně hlavu a bylo vidět, že až teď si všimli oteklých očí a rudých skvrn v mém obličeji. Jako na povel se slzy znovu pokusily prorazit tenkou hráz sebeovládání. Rychle jsem zamrkala, abych je zatlačila zpátky.

„Ježišmarjá," polkla doktorandka. „Taky mohli dát aspoň ceduli na dveře. Co se mu stalo?"

„Nevím. Četla jsem jen článek na internetu a tam to nepsali," odpověděla jsem jí.

„Dobře, ale co teď?" vložil se do našeho hovoru druhý doktorand. „Docent Kříž mi vede disertaci! Co se v takový situaci dělá?"

„Pokud vím, přidělej vám novýho školitele," řekla jsem. „Ale tohle budete muset řešit se studijním oddělením. Takže chápu to dobře, že tu nikdo nebyl, nic vám neřekl a nic nevíte? Netušíte, jestli se seminář zruší, nebo jestli ho někdo převezme?"

Hlouček hromadně zavrtěl hlavou.

„Tak vydržte. Zajdu se zeptat na katedru."

Jestli jsem ale doufala, že mi sekretářka poradí, hodně jsem se spletla. Vzhlédla od práce jen nerada, a když jsem položila otázku, káravě se zamračila.

„Ráno jsme rozesílali informační e-mail," pokrčila rameny. „Nic dalšího zatím nevíme."

„Co v něm bylo? Nic mi nepřišlo," začala jsem, ale sekretářka mi skočila do řeči.

„Poslali jsme ho ze systému všem, co se na seminář řádně zapsali," odtušila. „Pokud jste nic nedostala, nejspíš nejste zapsaná. Nezlobte se, ale opravdu není v našich silách informovat lidi, o kterejch vůbec netušíme, že k docentu Křížovi

chodili. Zkuste se domluvit s některým ze studentů, ať vám e-mailovou komunikaci přepošle."

„Chápu," povzdechla jsem si. „A jak to teď bude dál? Odučí seminář někdo jinej, nebo ho zrušíte?"

„To opravdu nevím," usekla a netrpělivě se vrátila očima k monitoru. „To je čistě věc docenta Šandy."

Rozloučila jsem se s ní a zkusmo zaklepala na dveře pracovny vedoucího katedry. Nikdo mi neodpověděl, a když jsem vzala za kliku, bylo zamčeno. Vrátila jsem se tedy k čekajícím účastníkům s nepořízenou, vybrala od nich mailové adresy a slíbila, že až něco zjistím, dám jim vědět.

Chvíli jsem se dívala, jak odcházejí směrem k hlavnímu schodišti, a vtom mě napadlo zajít se podívat na hlavní nástěnku. Šanda sice u sebe nebyl, ale možná zrovna učil nebo pobíhal někde po budově. Jistě, mohla bych mu napsat mail, ale vždycky bylo lepší domluvit se osobně. Co kdybych Křížův seminář dočasně převzala já? Jemu by to vytrhlo trn z paty – a sama bych pak mohla pokračovat v práci svého učitele.

A při té myšlence trochu povolilo zoufalství, které mě celý den dusilo.

Ano, Kříž umřel, ale jeho dílo může žít dál! Po revoluci se podílel na obnově humanitních věd, které komunisti zdevastovali, pomáhal přivést disidentské vzdělance zpátky na univerzitu a založil a patnáct let vedl katedru studií západního esoterismu. A i poté, co se jejího vedení vzdal, dál velkoryse podporoval všechny, kdo měli o téma zájem, bez ohledu na to, na které fakultě, nebo dokonce univerzitě působili. Ano, zhruba před dvanácti lety se začal stahovat do soukromí a postupně pouštěl jednu aktivitu za druhou. Spousta jich však zůstala – a já v nich teď můžu pokračovat. Velké dílo, které můj učitel vykonal, se nesmí rozplynout do ztracena! A teď je v ohrožení jeho seminář, úžasný

prostor, kde se víc než dvacet let setkávali nejen studenti, ale skoro všichni, kdo se dějinami esoterismu vážně zabývali. Je potřeba ho zachránit.

Musím přesvědčit Šandu, aby mi svěřil zbytek semestru. Když se to podaří, třeba mi seminář zůstane i v budoucnu – a tradice pondělních setkání nezanikne.

—

Potíž ovšem byla, že mě Šanda nikdy neměl příliš v lásce. A já jeho taky ne.

Znali jsme se ještě ze studií. V době, kdy jsem nastupovala do prváku, čerstvě obhájil diplomku o arabské aristotelské filosofii a nosil se po chodbách jako čerstvý doktorand. Už tehdy z něj vyzařovalo sebevědomí, které budilo posvátný obdiv dokonce i v jeho vrstevnících, a na katederních společenských akcích se uměl hladce vnutit nejvýznamnějším osobnostem. A co víc, navázané kontakty uměl bez problémů udržovat. Networkingová bravura mu brzy vynesla místo odborného asistenta, a protože se mu podařilo využít poslední roky, kdy bylo habilitační řízení ještě relativně nenáročné, brzy se stal docentem a po nějakém čase i vedoucím katedry. Přitom jeho vědecká práce za moc nestála, alespoň z mého a Křížova pohledu. Knihu napsal jen jednu, navíc průměrnou, a ani jeho články nic podstatného nepřinášely. Publikoval ale téměř výhradně v zahraničí a pracně udržované známosti mu vynášely slušnou citační odezvu.

Já naopak po promoci dlouho marně vyhlížela místo, a nebýt docenta Kříže, nejspíš bych musela akademickou sféru opustit. Díky němu jsem však vyjela před koncem doktorátu

na půl roku do Německa a později dostala drobný štěk na malé fakultě na katedře, kterou vedl Křížův kamarád. Tam se mnou byli spokojení, takže původní externí působení postupně přerostlo v úvazek a ten se zvětšoval, dokud se nedostal na stávající poloviční. A tam to v podstatě skončilo. Ano, napsala jsem knížku a s Křížem posléze další tři, ale všechny byly v češtině; ano, publikovala jsem spoustu článků, ale nikoho, zdá se, nezajímaly. Máma naznačovala, že je to moje vina, ale já s tím nemohla nic dělat. Jak má člověk přimět kolegy, aby citovali jeho práce?

Suma sumárum, šance na docenturu byly mizivé. Vždycky jsem si myslela, že coby vědec mám co říct, ale přesto jsem se proti Šandovi cítila méněcenná. Postrádala jsem jeho společenskou lehkost, talent okamžitě se s kýmkoli seznámit a schopnost vystupovat jako silná, takřka slovutná osobnost. Sama jsem naopak na lidi působila neslaně nemastně, neměla jsem řečnický talent a navazování nových kontaktů mi komplikoval stud. Ano, mockrát jsem se zkoušela přemoct – ale výsledkem byly jen trapasy a následné noční můry.

Rozdíl mezi mnou a Šandou krásně ilustrovala chvíle, kdy jsme se potkali na velké konferenci v Krakově. Oba jsme odešli z panelu dříve a sešli se v prázdné jídelně před kávovarem: pozdravili jsme se, prohodili pár chladných slov a já se pak s kávou přesunula k nedalekému stolku. Šanda šel k automatu po mně, a jak se dalo čekat, ani ho nenapadlo si přisednout. Společenské povinnosti bylo učiněno zadost a nebyl důvod hovor protahovat. Na to jsem nebyla ani dost vědecky významná, ani dost vysoko postavená.

Vzápětí vstoupila do jídelny jedna z nejvýznamnějších osobností našeho oboru, slavný holandský vědec, jehož dílo mě obrovsky ovlivnilo a s nímž jsem se vždycky toužila osobně seznámit. Roztržitě něco naťukal do mobilu, nalil si skleničku citronády a pak se usadil u stolku na půl cesty

mezi mnou a Šandou. Úžasná šance, pomyslela jsem si. Tohle přece zvládnu – zeptám se ho, jestli je u něj volno, a pak mu popravdě řeknu, jak ho obdivuju. Jen přežít prvních pár trapných sekund! To půjde!

Ale nešlo to. Seděla jsem tam jako zkamenělá, svírala hrnek ve ztuhlých prstech, sbírala odvahu a postupně s hrůzou zjišťovala, že to nedokážu. A ve chvíli, kdy jsem konečně donutila roztřesené nohy vykročit k němu, všimla jsem si, že tím směrem míří Šanda. Bez sebemenšího zaváhání se představil, přisedl si a pustil se do hovoru. Perfektně jsem slyšela každé jeho slovo – prodal mu sebe i svou práci s bravurou kšeftaře s ojetými auty. *Seber se a mazej tam, ty srabe*, řvalo mi to v hlavě hlasem mého bratra, *přece tu nezůstaneš trčet jak tvrdý y!* Ale neudělala jsem nic. Seděla jsem tam jako ochromená, ucucávala chladnoucí espresso a bezmocně poslouchala, jak Holanďan slibuje Šandovi, že se brzy ozve.

Teď jsem si na tu scénu vzpomněla a jako už mnohokrát, zase mě zamrzelo, že mi sudičky nenadělily větší porci drzosti. Umínila jsem si ale, že se dneska překonám. Navíc nejde o žádnou vzdálenou superhvězdu, je to chlápek, kterého znám víc než patnáct let. Kdo ví? Možná bude ještě rád, že mu to nabízím.

—

Upřela jsem zrak na nástěnku, prodrala se věncem titulů kolem Šandova jména a zarazila se. Konzultační hodiny měl zrovna teď, tady v pracovně vedoucího katedry, na niž jsem před chvílí bezvýsledně klepala. A podle rozvrhu neměl mít žádnou přednášku. Tak kde ten člověk vězí?

Už už jsem chtěla jít znovu obtěžovat sekretářku, ale pak mě napadlo, že Šanda je přece kuřák. Co když dýmá na ulici před fakultou? Zkusím tam zaběhnout a uvidíme.

Venku se do mě znovu opřela vlhká zima. Mlha mezitím klesla ještě níž a na Prahu se začínaly snášet první známky soumraku. Rozhlédla jsem se. Horní kraj podloubí zabíral hlouček opršelých španělských turistů, kteří zmateně zírali do mobilů a hádali se, kudy se vydat dál. A za jejich zády, na schodech, které vedly na chodník, jsem skutečně zahlédla povědomou postavu korunovanou hladkou pleší. Nervózně potahoval z elektronické cigarety a mluvil na světlovlasého elegána v dlouhém kabátě. Ten jen mlčky, s rukama v kapsách, hleděl přes řeku do tmavnoucího večera.

Zamumlala jsem omluvu a pokusila se prodrat mezi turisty. Ti se ale pohnuli a zatlačili mě na místo, kam jsem vůbec nechtěla. Co hůř, nedalo se odsud pořádně dostat – z jedné strany mě blokovala španělská výprava, z druhé masivní sloup, který podpíral podloubí. Byla to patová situace. Stála jsem těsně u nich, ale na Šandu jsem neviděla, nebyla šance upoutat jeho pozornost. Nezbylo než počkat, až se bude chtít vrátit do budovy a otevře mi tím ústupovou cestu.

„Neexistuje," říkal zrovna blonďák. „Nechci s tím mít nic společnýho."

„A co mám podle vás dělat," opáčil Šanda a jeho hlas přetékal nervózním napětím. „Mám si vzít montérky a jít to stěhovat sám? Nebo myslíte, že mi fakulta proplatí stěhováky? Seděl v tom kabinetě dvacet let, viděl jste, jak to tam vypadá."

„To není moje věc," odpověděl blonďák.

„A čí teda?" ucedil Šanda skrz zuby zaťaté do vapky. „Byl to váš otec! Takže je to vaše dědictví."

„Je to jen hromada odpadu," odsekl blonďák.

„Měl spoustu knih," zaváhal Šanda. „Některé z nich možná mají i nějakou cenu."

„O tom pochybuju."

Šanda si jen unaveně povzdechl a zahleděl se do mlhy.

„Vy mi dáváte," zamumlal.

„To mě mrzí, pane docente," řekl blonďák netrpělivě. „Ale takhle to bude a naše diskuse na tom nic nezmění. A teď se musím vrátit do práce. Kdyby něco, telefon na mě máte."

„Co mám s vámi dělat," povzdechl si Šanda a stiskl mu pravici. „Hlavně nezapomeňte, na čem jsme se domluvili, žádné podrobnosti o smrti vašeho otce se nesmí dostat ven. Byl by z toho strašný skandál."

„Bez obav," ucedil blonďák. „Jsme domluveni." A pak pružně seběhl schody a zmizel v pomalém, deštěm bičovaném davu.

Šanda si přejel dlaní po tváři, strčil vaporizér do kapsy a pohnul se k odchodu. Vrhla jsem se za ním, ale Španělé se zrovna dali do pohybu a na pár drahocenných vteřin mi zahradili cestu. Než jsem se zpoza nich vymotala a vrátila se do budovy, už nebyl Šanda nikde vidět. Nezbylo mi tedy než zkusit znovu jeho pracovnu.

A tentokrát jsem neklepala zbytečně. Šanda byl překvapený, že mě vidí, a ne zrovna příjemně – ani mě nepozdravil, jen napůl vykoukl ze dveří a čekal, co bude. Jeho nervozita byla pryč a nahradilo ji obvyklé arogantní sebevědomí.

Zastyděla jsem se za náhlý nával ochromujícího studu.

„Ahoj Vráťo…" začala jsem.

„Promiň, Kristýno, ale nemám čas, něco řeším," skočil mi do řeči. „Cos potřebovala?"

Zacloumala mnou zoufalá touha omluvit se, že ruším, říct mu, že mu napíšu mail, a vzít do zaječích. Zabránila mi v tom jen jistota, že poštu ode mě by nejspíš stejně neotevřel.

„Jde o seminář," zaváhala jsem. „Údajně jsi rozesílal informace, jenže kromě zapsanejch studentů chodila na Kříže spousta dalších lidí. A těm nikdo vědět nedal. Netušíme, co

teď bude, jestli nás někdo převezme nebo jak. Tak jsem se přišla zeptat."

„Nevím," vyštěkl. „Zkoušíme sehnat náhradu a zatím se to nedaří, takže počítám, že kurz zrušíme. A teď promiň, musím se vrátit k práci."

Chystal se mi přibouchnout dveře před nosem! Rychle jsem se nadechla.

„Koho jste oslovili? Moc nás není, kdo tohle téma děláme. Profesor Paleček už nemůže chodit, docentka Veselková dělá prorektorku a doktor Novák teď učí v Pardubicích. Jestli jsi psal jim, nepřekvapuje mě, že to nikdo nechce vzít."

„No, jak jsem říkal, nejspíš to dopadne tak, že…" začal, ale zarazil se uprostřed věty a kousl se do rtu, jako by se snažil nerozesmát. „Aha, chápu. Pokoušíš se říct, že to mám dát tobě. Uvědomuješ si ale, že nikdo netuší, co přesně učil, kam směřoval a kde skončil? V informačním systému je jen to, že jde o seminář dějin esoterismu, který má každý rok specifické téma. Jaké bylo letos, nikdo neví. Co hůř, atest sice dával jenom za prezenci, ale kdo ví, kam si ji zapisoval a kde skončila. Už jen čekám, až se ozve doktor Novák, no a pak prostě zajdu na děkanát, ať to zavřou. Neměl by to být problém, jde jen o výběrový kurz."

„Tady přece nejde jenom o zapsaný studenty, chodila tam spousta dalších lidí včetně odborníků," namítla jsem. „Seminář běží nonstop už od devadesátejch let a byla by hrozná škoda ho zavřít."

„Univerzita není žádný společenský klub," zvedl Šanda bradu a jeho vyumělkovaná akademická spisovnost ještě zesílila. „Pro mě jsou směrodatní pouze zapsaní studenti, vy ostatní se můžete scházet v kavárně. A v situaci, kdy nikdo neví, co měl učit, je zrušení nejsnazší cestou."

„Proč ses nezeptal mě? Musels přece vědět, že jsem k němu roky chodila. Letos čteme *Chymickou svatbu*

v originále, jsme zhruba v půlce. Mám poměrně jasnou představu, kdy chtěl dělat kterou část, a tuším dokonce, kdo má na co referát. Vráťo, raně novověká alchymie je moje hlavní specializace! Navíc jsem vybrala maily na všechny lidi, co nejsou v systému, a prezenci určitě taky někde vyhrabu. Dělal si čárky na takovej usmolenej papír, určitě se válí v jeho kabinetu."

„V kabinetu?" prskl na mě. „Neumíš si představit, jak to tam vypadá."

„Ale umím," pokrčila jsem rameny. „Tejden co tejden jsem k němu chodila po semináři na čaj. Kříž byl bordelář, to víme všichni, ale já ho znala nejlíp ze všech. Když mě tam na půl hodiny pustíš, vsadím se, že ti tu prezenci vyhrabu."

Chvíli se na mě mlčky a bez hnutí díval. A pak se najednou narovnal a obdařil mě vypočítavým úsměvem.

„Peníze na další externistku mi snad tajemnice povolí," řekl pomalu a zkoumavě se mi díval do tváře. „Je to samozřejmě jen pár stovek měsíčně a musela bys vyplňovat výkazy práce. Ale je fakt, že jsi byla Křížova pravá ruka, kdo jiný by to měl převzít než ty. Co víc, možná by sis poradila i s jeho pozůstalostí. Co ty na to?"

S jeho pozůstalostí?

„Asi jo," střelila jsem od boku.

„Tak fajn," zamnul si ruce. „Zajdu na vrátnici, že ti můžou půjčovat klíče od kabinetu i od posluchárny. Jak víš, s Křížem nikdo v místnosti sedět nechtěl, takže tam můžeš přijít kdykoli, nikomu překážet nebudeš. Zavolám správci budovy, ať ti pošle nějaké krabice, do kterých roztřídíš jeho věci. A samozřejmě pytle na odpadky. Kdyby se našlo něco cenného, napiš mi mail, dal bych vědět rodině."

Najednou mi došlo, co po mně ve skutečnosti chce.

„Snažíš se říct…," začala jsem opatrně.

„Skoro ti závidím," přerušil mě s neupřímným nadšením.

„Kříž hodně psal, ale poslední roky moc nepublikoval, bůh ví, co všechno v jeho papírech najdeš. Rukopisy, co čekají na vydání, poznámky k výzkumu, které půjdou využít, nedokončené články, které můžeš dopracovat a připsat se na ně jako spoluautorka. Tak rád bych se tomu věnoval sám," zašklebil se a teď už byla jeho ironie nepřeslechnutelná. „Ale bohužel nemám čas, musím se věnovat vědě a vést katedru. Věčná škoda, taková spousta potenciálních publikací a citací! Ale třeba je dobře, že tu příležitost dostaneš ty. Citace potřebuješ jako sůl, jestli se chceš vůbec někdy habilitovat."

Při posledních slovech už se ani nesnažil potlačit sarkastický úšklebek. Nedalo se to přehlédnout – ten člověk si o mně myslel jen to nejhorší.

„Počkej," knikla jsem. „Jedna věc jsou nepublikovaný texty a přednáškový přípravy, ale úplně jiná věc je, že tam můžu najít něco soukromýho. Měl by u toho bejt někdo z rodiny."

„Rodinu to nezajímá," ušklíbl se Šanda. „Ráno jsem mluvil s Křížovou manželkou, ta říkala, že jsou rozvedení a do smrti o něm nechce slyšet. Odkázala mě na syna, ale i ten od toho dal ruce pryč. Už jsem se skoro bál, že to budu muset vykydat sám. Když se toho ujmeš, pomůžeš vlastně nám oběma."

Zírala jsem na něj a mlčela. *Najmi si uklízečku, parchante*, zaprskal v mé hlavě Danin feministický hlas. *Okamžitě ho s tím pošli někam, Kristýno!* Ale zahnala jsem ho, protože měl pravdu jen částečně. Nebyla jsem to nakonec v posledních letech právě já, kdo nejvíc připomínal Křížovu rodinu? A neměla bych se mu po všem, co pro mě udělal, ještě naposledy odvděčit?

„Tak jo," vydechla jsem nakonec. „Ale chci telefon na někoho z příbuznejch. Jestli tam najdu něco osobního, ať mám na koho se obrátit."

„Výborně," zamnul si ruce, hmátl po klice a začal zavírat dveře. „Jsem rád, že jsme se domluvili. Seminář i kabinet jsou

do konce semestru tvoje, jsem si jist, že mi obojí předáš ve špičkovém stavu. Kontakt na Křížovy ti pošlu."

Nečekal na odpověď a zabouchl mi před nosem.

—

Vyšla jsem na ulici a spolu s opadající nervozitou jsem ucítila, jak se mi do očí znovu derou slzy. Snažila jsem se je zahnat, kolemjdoucí pokukovali po mé pláčem oteklé tváři a já se za sebe hluboce styděla. Schovala jsem tvář do šály a samozřejmě se málem natáhla na schodech do metra. *Ostudo*, ucedil bratr v mé hlavě. *Proč seš jenom tak příšerně přecitlivělá?*

Zároveň jsem spíš ucítila, než uslyšela, že mi přišla zpráva. To bude Dana, blesklo mi hlavou, určitě chce vědět, jak jsem dopadla. Nastoupila jsem na eskalátory a vytáhla mobil z kapsy. Radši jí napíšu, jinak mě doma čekají výčitky.

Ale nebyla to Dana – byl to brácha.

Brácha: Porad jeste tu nejsi. Jestli nedorazis, domluvime to bez tebe a ty se proste prizpusobis.

„Co domluvíme? Čemu přizpůsobíš?" houkla jsem nahlas a poplašila tím luxusně oblečenou dámu přede mnou. Bouchla jsem do displeje, zpráva zmizela. Rychle jsem zkontrolovala, kolik je hodin.

Prvního listopadu, půl páté a pět minut.

Fakt tam musím jet? Slzy dotíraly a já přestávala být schopná udržet je na uzdě. *To nemůžu mít ani na chvíli klid?*

Jenomže Ivoš byl Ivoš – když šlo o to mě potopit, byl vždycky první. Dana ráda obracela oči v sloup a tvrdila, že ho

beru moc vážně, ale ona ho neznala jako já. Nejspíš se chystá za mými zády dohodnout něco, na co šeredně doplatím.

Nakonec jsem tedy dojela až na nástupiště a rovnou to otočila zpátky nahoru. Byt mých rodičů byl poslední místo, kam se mi teď chtělo, ale nedá se nic dělat. Budu tam muset zajet.

—

Od Vltavy mrazivě foukalo a kapky mě šlehaly do tváře. I tak jsem si ale koupila malý kopeček příšerně drahé řemeslné zmrzliny a po cestě z ní slízávala déšť. Prázdný park působil pochmurným dojmem a zatažené markýzy kavárny *Psychologie*, které mi jindy zvedly náladu už při pouhém pohledu na ně, teď vypadaly zvadle a unaveně. Světlo uvnitř na mě křičelo, abych vešla a objednala si láhev červeného. Musela jsem si ale nechat zajít chuť.

Činžák, kde naši bydleli, patřil k těm nejhezčím na Výtoni. Stál tu už od konce devatenáctého století, kdy po povodni, která pobořila staré Podskalí, vznikla z bývalé vorařské vesnice vznosná secesní čtvrť. Rodiče obývali prostorný, ale zašlý byt ve třetím patře, jehož jedinou předností byla výhodná poloha a panoramatický výhled na Prahu. Když jsem odemkla dveře, uhodil mě do nosu pach mého dětství: naftalín, přepálený olej, odér dávno nemalovaných zdí. Z obýváku byl slyšet tlumený hovor.

Zula jsem se, pověsila kabát na přeplněný věšák a podívala se na sebe do starého, poloslepého zrcadla. Zírala na mě oteklá, nehezky růžová tvář, odřený nos, zacuchané zplihlé vlasy. Jako bych se znovu dívala do černé vody, v níž se vznášela bledá medúza.

Jaké je řešení hádanky? zeptala se mě mým vlastním hlasem.

„Nevím," odsekla jsem nahlas. Hovor v obýváku okamžitě utichl.

„Kristýno?" zaváhal matčin hlas.

Otočila jsem se. Rodiče stáli ve dveřích do předsíně, jejich zrak se obrátil ke spoušti v mém obličeji. Máma stáhla rty do přísné linky a nasadila nesouhlasný výraz, jako by projevy pláče byly těžké společenské faux-pas. Táta si založil ruce v bok.

„Proč nejdeš dál?" zabasoval. „Přece nebudeš stát v předsíni. Maminka udělala chlebíčky."

V obýváku seděl brácha a díval se z okna na Vltavu, ramena pod sakem měl napjatá. Když jsem vešla, neotočil se.

Obývák představoval směs zašlého nábytku z padesátých let a páru nových ušáků z Ikey, které ke zbytku pokoje vůbec neladily. V rohu stála obří monstera, jejíž vrcholek sahal až skoro ke stropu, a na skříňkách u zdi se roztahovala sbírka afrických fialek, co nikdy nekvetly. Máma z nějakého důvodu milovala rostliny s tmavými listy, které zvláštně ladily se sektorovou knihovnou plnou rozpadajících se spisů Aloise Jiráska. Pokoj působil nepopsatelně smutně a staře.

Mezi okny visel popraskaný a nikdy nečištěný portrét mého slavného předka. Černý oblek na černém pozadí, starodávný stojáček s kravatou a přísný strnulý pohled, který měl asi sugerovat učenost. Portrétista ale nebyl z nejlepších, takže tvář působila spíš odmítavým dojmem. Vlastislav I. Růžička si odtažitě měřil každého, kdo se po místnosti pohyboval, a vypadal, že se každou chvíli zvedne a znechuceně odejde. Sedla jsem si k chlebíčkům a zadívala se do jeho zašlých rysů, které mě provázely celé dětství i dospívání. Měla jsem silný dojem, že ani můj obrozenecký praprapradědeček neschvaluje tváře opuchlé od pláče.

Historicky vzato byl Ignát Rosenkranz synem bohatého novoměstského kupce, který ale brzy zemřel, takže sám musel převzít obchod už v útlém mládí. Navzdory částečně rakouskému původu se v polovině 19. století zhlédl v národním obrození, přejmenoval se na Vlastislava Růžičku a vyplodil dvě bezvýznamné sbírky vlastenecké přírodní lyriky. Ničím zásadnějším se do českých dějin nezapsal, o to větší však byl jeho význam pro naši rodinu. Oč neúspěšnější byla jeho literární dráha, tím lépe se mu dařilo v obchodě, takže ke konci života měl dost peněz na to, aby zakoupil nově postavený činžák na Výtoni a usadil se tu; přestože komunisté samozřejmě později dům zabavili, měli Vlastislavovi potomci velké štěstí, že je odtud nikdy nevystěhovali. Můj táta proto vyrůstal v tomtéž bytě, kde v roce 1910 Vlastislav Ignát Růžička vydechl naposledy.

Restituce domu, ke které došlo půl roku po mém narození, pro nás byla požehnáním. Byty se postupně pronajaly za tržní cenu, přízemí nechal otec předělat na lukrativní nebytové prostory a činžák se stal štědrým zdrojem příjmů pro celou rodinu. Oba rodiče mohli odejít ze zaměstnání, a zatímco matka zůstala s dětmi v domácnosti, táta si otevřel malou firmu specializující se na správu nemovitostí. Ta mu po většinu devadesátek a nulek docela pěkně šlapala, a když ji před deseti lety začal řídit brácha, rozšířil ji o docela úspěšnou realitní agenturu. Máma i já jsme v ní byly formálně zaměstnané, což tátovi umožňovalo vyplácet nám slušnou apanáž. Trochu jsem tušila, že kdyby bylo na bráchovi, vyschl by mi tenhle pramen příjmů rychleji než louže v horkém létě. Pořád jsem doufala, že časem získám plný úvazek a budu ty peníze moct odmítnout, ale k tomu se zatím ani trochu neschylovalo. I tohle jako by mi Ignátův pohled vyčítal. *Visíš mi na krku*, říkal. *A to jsem zemřel osmdesát let před tím, než ses narodila.*

Cítila jsem, jak automaticky stahuju hlavu mezi ramena.

„Co že to teda chceme tak zásadního řešit?“ zeptala jsem se a natáhla se po chlebíčku s bramborovým salátem. Plátek žloutku na jeho povrchu vypadal jak vypoulené nemrkající oko a já, abych se zbavila jeho přísného pohledu, jsem nacpala celý chlebíček do pusy. Vysloužila jsem si tím další nesouhlasné stažení matčiných rtů.

„Jak jsem říkal, budu se ženit,“ odpověděl brácha, stále zády ke mně. „A chci tu svatbu mít tady.“

„Nerozumím,“ potřásla jsem hlavou. „Kde tady? Copak se oddávající bude trmácet k nám do bytu?“

„Zbláznila ses? Obřad bude na Vyšehradě,“ odsekl a konečně se ke mně otočil. Seděl přímo pod portrétem, takže rodinná podoba perfektně vynikla – orlí nos, husté obočí a pichlavý, odměřený pohled. „Naštěstí se jim něco uvolnilo, takže nám vyšli vstříc. Bereme se už za měsíc.“

Polkla jsem kvapně zbytky chlebíčku i se spoustou vzduchu a ucítila, jak se mi zvedl žaludek.

„Takhle nahonem,“ zabublala jsem s plnými ústy. „Takže Klára čeká mimino.“

„Je ve druhým měsíci, no a co,“ vystartoval. „Vím, že si to neumíš představit, ale i dneska stojej některý lidi o děti. Ty si dělej se svým životem, co uznáš za vhodný, ale já chci mít rodinu.“

Otřela jsem si ústa hřbetem ruky, ale jen jsem si rozmazala zbytky žloutku po obličeji a po rukávu. Brácha se opovržlivě ušklíbl.

„Takže zpátky k věci,“ prskl. „Nechci to mít velký – svatba stojí zbytečný prachy, čím víc se ušetří, tím líp. Bude tam tak deset, maximálně dvanáct lidí, a to se zvládnout dá. Takže se potkáme ráno u nás, nahoru na Vyšehrad se dojede autem a po obřadu už jenom seběhneme z kopce dolů na Výtoň. Půjdeme průvodem, bude to fajn. Hostinu uděláme doma.“

„Ivoši, nechci ti do toho kecat, ale seš si jistej? Fakt necháš těhotnou Kláru jít na podpatcích z kopce pěšky? Bude začátek prosince, co když bude ledovka? A jak k tomu přijde chudák máma, která se bude muset párat s hostinou?“

„Klára to zvládne, v nejhorším jí zavolám ubera. A pokud jde o mámu, pomůžeš jí ty.“

Zůstala jsem na něj zírat.

„Přesně tak,“ zdůraznil. „A nejen to. Byt nutně potřebuje vygruntovat a vymalovat. Měsíc je času dost – dvakrát třikrát tejdně sem sjedeš a pomůžeš mámě všechno připravit. Domluvil jsem s tátou, že se vyházej starý krámy a obejvák se nově zařídí, koupíme závěsy, záclony a nábytek. Hostina se udělá tak, aby se jídlo dalo připravit aspoň zčásti dopředu, dort se taky upeče den předem. Nic to není – bude nás přece jenom pár.“

„Počkej,“ zastavila jsem ho. „Ty budeš taky doufám uklízet!“

„Co blbneš,“ zachechtal se s opovržením. „Nábytek s tátou odtaháme, což o to, ale na nic jinýho fakt nemám čas. Nevím, jestli sis všimla, ale někteří z nás musej pracovat.“

„To já přece taky!“ namítla jsem. „Fakt čekáš, že všeho nechám a budu ti sem jezdit šůrovat? Pro tvou informaci, velká fakulta mi slíbila, že můžu převzít seminář, když vyklidím Křížův kabinet. Budu s tím mít spoustu práce, nemůžu si ještě přibrat tohle. Vždyť se uuklízím k smrti.“

„Ale tahat prachy z firmy – to můžeš,“ vypálil. „Kasíruješ deset klacků měsíčně plus daně, socko a zdrávko, ale chraň bůh, abysme po tobě něco chtěli. Tak co kdybych ti tu apanáž seškrtal, když seš tak neochotná?“

„Ivoši,“ vložil se do toho táta, „tohle jsme probírali milionkrát – barák je rodinný dědictví a firma existuje díky baráku. Kristýna je součást rodiny a je to tím pádem i její majetek. Má na ty peníze právo.“

„Pak ale má i rodina právo chtít, aby se velká paní profesorka podílela na společnejch věcech," kontroval Ivo. „Já svůj díl odvádím, já tu zatracenou firmu řídím. Tak ať se ségra kouká pochlapit."

Pocit, že se pozvracím, se znásobil. Odtrhla jsem se od bratrovy tváře prosáklé opovržením a zatápala po místnosti, která se začínala rozpíjet do tenkých vodnatých lazur. Porcelánový podnos na stole se ježil růžemi jak mořskými hvězdicemi, chlebíčky poulily své vaječné rybí bulvy. Uprostřed zašlých zdí, které postupně metamorfovaly do bazénku špinavé vody, plavala monstera jako změť medúzích chapadel a uprostřed toho všeho jsem sebou mrskala já. Ryba chycená na háček vypasenou žížalou firmy Růžička a syn, neúspěšná akademička, která je dobrá tak akorát na třídění papírů po mrtvém učiteli a gruntování bytu svých rodičů. Nebylo jak se z toho vyvléknout. Proud se mnou smýkal sem a tam a já neměla čeho se chytit – nic pevného neexistovalo, neexistoval žádný argument, kterým bych se mohla bránit. Ivo měl pravdu, dlouhé roky beru prachy za nic. A když rodina něco chce, nezbývá mi než souhlasit.

Teď ale musím pryč, zaúpělo to ve mně. Už to nevydržím, za chvíli se zase rozbrečím! To se ale v žádném případě nesmí stát před bratrem.

„Ještě jsme nedomluvili," řval za mnou, ale to už jsem si překotně nazouvala boty. A pak jsem se řítila po schodech s kabelou v jedné a s kabátem v druhé ruce. V slzách a pololepá jsem si nevšimla, že držím tašku nebezpečně nakřivo, takže se mi na prostředním mezaninu náhle otevřela a její obsah se vysypal bez ladu a skladu všude kolem. Překotně jsem vše sbírala s nosem v kapesníku a myslela přitom na jediné.

Kde se tu dá sehnat dobré bílé za přijatelné peníze?